Eduskunta
Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

U 64/2013 vp

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto Euroopan syyttäjävirastoa (EPPO) koskevasta asetusehdotuksesta

Lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriön poliisiosastolta lausuntoa asetusehdotuksesta Euroopan syyttäjänvirastoksi. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu seuraavaa.

Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen rikoksilta ja väärinkäytöksiltä on kannatettavaa varsinkin, kun huomioidaan taloudellisten menetysten suuri rahallinen arvo. Euroopan syyttäjänvirastolle ehdotetut tavoitteet ovat sinänsä oikeita. Uuden viraston perustamisella ei kuitenkaan voi paikata muiden unionin tasoisten rakenteiden tai virastojen toiminnallisia puutteita. Sama pätee jäsenvaltioiden rakenteisiin ja viranomaisten toimintaan.

Poliisiosasto on suhtautunut asetusehdotukseen varauksellisesti Euroopan syyttäjänvirastosta käytyjen neuvottelujen ajan. Perusteena ovat olleet muun muassa viraston perustamisesta rikostorjunnalle saatavan lisäarvon ilmeinen vähäisyys, epäselvyys tutkinnanjohtajuusjärjestelyissä, toimivalta ja vain yhtä rikostyyppiä varten luotava uusi, kustannuksia aiheuttava järjestelmä.

Euroopan syyttäjänviraston oletetusta hyödystä poliisiosasto toteaa saman, mitä se on todennut eurooppalaisen tutkintamääräyksen oletetusta tehokkuudesta eli, että velvoittavuus ja tehostuminen ovat käytännössä riippuvaisia jäsenvaltion sitoutumisen asteesta täytäntöönpanoon. Toiminnan tehostaminen toteutuu usein yksinkertaistamalla menettelytapoja sen sijaan, että luodaan uusia toimijoita päällekkäisine toimivaltoineen.

Euroopan syyttäjänviraston aineellista toimivaltaa määrittelevä asetusehdotuksen 17 artiklan muotoilu on tarpeettoman tulkinnanvarainen. Asetusehdotuksen 17 artiklan ja tulevan unionipetosdirektiivin (PIF-direktiivi) välisestä suhteesta todetaan, että niiden muuttamisen määrämuodot poikkeavat toisistaan. Erikseen todetaan se, että Euroopan syyttäjänvirastolle ehdotetun toimivallan käyttäminen edellyttää 19 artiklan mukaisen ilmoituksen tekemistä. Ilmoitusmenettely tarkoittaa käytännössä sitä, että jos jäsenvaltio ei syystä tai toisesta tee ilmoitusta, Euroopan syyttäjänvirasto ei pääse käyttämään toimivaltaansa eikä unionin taloudellisten etujen suojaaminen tehostu.

Euroopan syyttäjänviraston luomisen perusteena on käytetty Euroopan unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten torjumista. Komissio on katsonut, ettei näitä rikoksia tutkittaisi jäsenvaltioissa riittävästi. Keskeistä rikostorjunnallisesti on se, miten tehokkaasti kyseisiä rikoksia saadaan jäsenvaltioissa paljastettua, selvitettyä ja saatettua syyteharkintaan. Vasta syyteharkintaan saattamisen jälkeen kaavaillusta Euroopan syyttäjänvirastosta olisi konkreettista hyötyä. Suomessa käytetty malli esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän yhteistyöstä esitutkintaprosessissa ei poliisiosaston näkemyksen sisällä sellaisia ongelmia, joita Euroopan syyttäjänviraston perustaminen ratkaisisi.

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Erottajankatu 2
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

16.05.2017

Edellä kuvatuista ongelmista ja puutteista huolimatta poliisiosasto katsoo kokonaisharkinnan perusteella, että Euroopan syyttäjänviraston toimintaan voidaan osallistua.

Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 16.05.2017 klo 08:29. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Sisäministeri Risikko
Kansliapäällikkö Nerg
Erityisavustajat Rytilä-Broere, Hannonen
Johdon sihteerit Sademies, Vihervirta, Joensuu ja Landström
Osastopäällikkö Aaltomaa
Poliisijohtaja Heikinheimo
Sisäministeriön poliisiosaston yksiköiden virkapostit